

דף ג.

עין משפט א

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ד

הַעוֹשֶׂה שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה כַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה וְכַמְשָׁקֵל הַזֶּה וְלֹא הוֹסִיף וְלֹא גָרַע בְּמִזִּיד חֵיב כְּרֹת. בְּשׁוֹגֵג מְבִיא חֲטָאת קְבוּעָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל-לג) 'אֲשֶׁר יִרְקַח כְּמַהוּ' (שמות ל-לג) 'וְנִכְרַת מֵעַמִּיו'. וְהוּא שֶׁיַּעֲשֶׂה אוֹתוֹ לְהַמְשִׁיחַ בּוֹ. אֲבָל אִם עָשָׂהוּ לְהַתְלַמֵּד אוֹ לְהַנּוֹ לְאַחֵרִים פְּטוּר:

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ה

הַסֵּף מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה כְּזִית בְּמִזִּיד חֵיב כְּרֹת. וּבְשׁוֹגֵג מְבִיא חֲטָאת קְבוּעָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות ל-לג) 'וְאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל זֶר וְנִכְרַת מֵעַמִּיו'. וְאִין חֵיבִין אֶלָּא עַל סִיכַת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁעָשָׂה מִשֶּׂה שֶׁנֶּאֱמַר מִמֶּנּוּ. מִזֶּה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שמות ל-לא) 'שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִי'. וַיַּעֲוֹלֵם לֹא נַעֲשֶׂה שֶׁמֶן אַחַר חוּץ מִמֶּה שֶׁעָשָׂה מִשֶּׂה:

ו. כסף משנה העושה שמן המשחה כמעשה הזה וכו' במזיד חייב כרת וכו'. ובפ"ק דכריתות שנינו שבשוגג חייב חטאת. ומ"ש והוא שעשה אותו להמשח בו אבל אם עשהו להתלמד או ליתנו לאחרים פטור וכו' ואין חייבין אלא על סיכת שמן המשחה שעשה משה שנאמר ממנו וכו'. שם (דף ה') ת"ר המפטם את השמן ללמד בו למוסרו לצבור פטור לסוך חייב והסך ממנו פטור לפי שאין חייבים אלא על סיכת שמן המשחה שעשה משה בלבד. ותניא תו התם כמה יסוך ויהא חייב ר' מאיר אומר כל שהוא ר' יהודה אומר כזית וידוע דהלכה כר' יהודה. ומה שכתב ומעולם לא נעשה שמן אחר חוץ ממה שעשה משה. בפירקא קמא דכריתות ת"ר שמן [שעשה משה במדבר] בו שלקו העיקרים וכו' ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכולו קיים לעתיד לבא ובפרק שתי מדות אמרו הין דעבד משה לשמן המשחה כיון דלדורות לא היה צריך לפי שעה הוא דעבדיה ואגניז:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' שגגות פ"ד ה"א

הַעוֹשֶׂה עֲבֵרוֹת הַרְבֵּה בְּהֶעֱלֵם אַחַת ז' חֵיב חֲטָאת עַל כָּל
 אַחַת וְאַחַת אֶפְלוּ עָשָׂה הָאֲרֻבָּעִים וְשָׁלֹש אֱלוּ שְׁמַנֵּינוּ
 בְּהֶעֱלֵם אַחַת חֵיב אֲרֻבָּעִים וְשָׁלֹש חֲטָאוֹת. וְכֵן אִם עָשָׂה
 מֵעָשָׂה אֶחָד שֶׁהוּא חֵיב עָלָיו מִשּׁוֹם שְׁמוֹת הַרְבֵּה חֵיב
 עַל כָּל שֵׁם וְשֵׁם וְהוּא שֶׁהָיוּ הָאִסוּרִין כְּלָן בָּאִין כְּאַחַת
 אוֹ אִסוּר מוֹסִיף אוֹ אִסוּר כּוֹלֵל. כִּיצַד. הַשּׁוֹחֵט בְּהֵמַת
 קִדְשִׁים חוּץ לְעִזָּה בְּשֶׁבֶת לְעִבּוּדָה זָרָה חֵיב שָׁלֹש
 חֲטָאוֹת. מִשּׁוֹם שׁוֹחֵט קִדְשִׁים בַּחוּץ וּמִשּׁוֹם מְחַלֵּל שֶׁבֶת
 וּמִשּׁוֹם עוֹבֵד עִבּוּדָה זָרָה שֶׁהָרִי שְׁלֹשֶׁת הָאִסוּרִין בָּאִין
 כְּאַחַת. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּאוֹמֵר בְּגִמְרָה זְבִיחָה הוּא
 עוֹבֵד אוֹתָהּ. אֲבָל אִם לֹא הִיָּתָה כְּפֻנְתּוֹ לְכַף מְשִׁישְׁחַט בָּהּ
 מְעַט לְשֵׁם עִבּוּדָה זָרָה תֵּאָסֵר וְאִינוּ חֵיב מִשּׁוֹם שְׁחוּטֵי
 חוּץ עַד שִׁישְׁחַט שְׁנַיִם אוֹ רֶב שְׁנַיִם. וְנִמְצָא כְּשֶׁגִּמְרָה
 הַשְּׁחִיטָה שְׁחַט בְּהֵמָה הָאִסוּרָה לְקַרְבָּן שְׁאִינוּ חֵיב עָלֶיהָ
 מִשּׁוֹם שׁוֹחֵט בַּחוּץ כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ. הִיָּתָה חֲטָאת הָעוֹף

ז. כסף משנה העושה עבירות הרבה בהעלם אחת וכו'. בריש כריתות: וכן אם עשה מעשה אחד שהוא חייב עליו משום שמות הרבה וכו'. בס"פ ד' אחין (דף ל"ד) פלוגתא דתנאי ופסק כסתם מתני'. ומ"ש כיצד השוחט בהמת קדשים וכו' עד שהרי שלשת האיסורין באים כאחד. בפ"ב דחולין (דף מ'). ומ"ש בד"א באומר בגמר זביחה הוא עובד וכו' וכן מ"ש היתה חטאת העוף וכו'. גם זה שם. ומ"ש וכן העושה מלאכה ביוה"כ וכו'. ברייתא בס"פ גיד הנשה (דף ק"א:): הבא על אשת אחיו הקיים וכו'. משנה בס"פ ארבעה אחין (דף ל"ג:). ודע דבמתני' אמרינן שאם היו אחיות חייב עליה משום אחות אשה דה"ל איסור כולל ואיני יודע למה השמיטו רבינו. והר"י קורקוס ז"ל כתב שהטעם משום דאיסור אחות אשה הוא איסור כולל ובכל זה הפרק לא הזכיר איסור כולל כי אם בפ"ו: הבא על אביו חייב שתים וכו' וכן הבא על אחי אביו חייב שתים וכו'. מימרא בפ' ד' מיתות (דף נ"ד): הבא על הזכור והביא זכור עליו וכו' וכן הבא על הבהמה והביא בהמה עליו וכו'. שם ובריש כריתות (דף ג') פלוגתא דרבי ישמעאל ור"ע ופסק כר"ע, ועיין במה שכתב רבינו בפרק שאחר זה:

וְהָיָה חֲצִי קָנָה שְׁלָה פָּגוּם וְהוֹסִיף בּוֹ כָּל שֶׁהוּא בְּשֶׁבֶת
 לְשֵׁם עֲבוּדָה זָרָה חֲיָב שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת שֶׁהָרִי שְׁלֹשֶׁת
 הָאֲסוּרִין בָּאִים כְּאַחַת. וְכֵן הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם
 הַכַּפּוּרִים שֶׁחָל לְהִיּוֹת בְּשֶׁבֶת חֲיָב שְׁתֵּי חֲטָאוֹת מִפְּנֵי
 שְׁשֻׁנֵי הָאֲסוּרִין בָּאִין כְּאַחַת. הֵבֵא עַל אִשְׁתְּ אָחִיו הַקָּיָם
 כְּשֶׁהִיא נָדָה מִבֵּיא שְׁלֹשׁ חֲטָאוֹת מִשּׁוּם אִשְׁתְּ אִישׁ
 וּמִשּׁוּם אִשְׁתְּ אָחִי וְהֵן שְׁנֵי אֲסוּרִין הֵבֵאִין כְּאַחַת וּמִשּׁוּם
 נָדָה שֶׁהוּא אֲסוּר מוֹסִיף שְׁמִתוֹךְ שְׁנִיתוֹסֵף בָּהּ אֲסוּר זֶה
 לְבַעֲלָהּ נוֹסֵף לִיבְמָהּ. וְכֵן כִּיּוֹצֵא בְּזֶה. הֵבֵא עַל אָבִיו חֲיָב
 שְׁתֵּים אַחַת מִשּׁוּם (וִיקְרָא יח-ז) 'עֲרוֹת אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה'
 וּמִשּׁוּם (וִיקְרָא יח-כב) 'וְאֵת זָכָר לֹא תִשָּׁכַב'. וְכֵן הֵבֵא
 עַל אָחִי אָבִיו חֲיָב שְׁתֵּים שְׁנֵי אֲסוּרִים (וִיקְרָא יח-יד) 'עֲרוֹת
 אָחִי אָבִיךָ לֹא תִגְלֶה'. הֵבֵא עַל הַזְּכוּר וְהֵבֵיא זְכוּר עָלָיו
 בְּהַעֲלִים אַחַת אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן שְׁנֵי גּוֹפִין אֵינוֹ חֲיָב אֶלָּא
 חֲטָאת אַחַת שְׁנֵי אֲסוּרִים וְאֵת זָכָר לֹא תִשָּׁכַב וְהִנֵּשְׁכַּב
 שֵׁם אַחָד הוּא. וְכֵן הֵבֵא עַל הַבְּהֵמָה וְהֵבֵיא בְּהֵמָה עָלָיו
 בְּהַעֲלִים אַחַת אֵינוֹ חֲיָב אֶלָּא חֲטָאת אַחַת. עָשׂוּ הַשּׁוֹכֵב
 וְהִנֵּשְׁכַּב בְּבְהֵמָה וְזָכוּר כְּבַעֲלָהּ אַחַת:

הַרְמַב"ם הַל' שִׁנּוּת פ"ז ה"ב

עֵין מִשְׁפֵּט ג

כָּלֵל גְּדוּל אָמְרוּ בְּשֶׁבֶת כָּל הַשּׁוֹכֵחַ עָקַר שֶׁבֶת וְשָׁכַח
 שְׁנֵי אֲסוּרִים יִשְׂרָאֵל עַל הַשֶּׁבֶת. אוֹ שֶׁנִּשְׁכַּח וְהוּא קָטָן לְבֵין
 הַעֲכוּוֹת אוֹ נִתְגַּיֵר קָטָן וְהוּא בֵּין הַעֲכוּוֹת. אֵף עַל פִּי

שְׁעֵשָׂה מְלָאכוֹת הַרְבֵּה בְּשַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה אֵינוֹ חֵיב אֶלָּא
 חֲטָאת אַחַת שֶׁהֵכֵל שְׁגָגָה אַחַת הִיא. וְכֵן חֵיב חֲטָאת
 אַחַת עַל כָּל חֵלֶב שְׁאָכַל וְחֲטָאת אַחַת עַל דָּם שְׁאָכַל.
 וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזָה בְּעִבּוּדוֹת אֱלוֹי. וְכָל הַיּוֹדֵעַ עֵקֶר שַׁבַּת
 אֲבָל שָׁכַח שֶׁהַיּוֹם שַׁבַּת וְדָמָה שֶׁהוּא חָל אָף עַל פִּי
 שְׁעֵשָׂה בּוֹ מְלָאכוֹת הַרְבֵּה חֵיב חֲטָאת אַחַת עַל הַיּוֹם כְּלוּ
 וְכֵן חֲטָאת עַל כָּל שַׁבַּת וְשַׁבָּת שְׁשָׁגַג בּוֹ:

הַרְמַבֵּם הַל' שַׁגְנוֹת פִּיז' ה"ג

וְכָל הַיּוֹדֵעַ שֶׁהַיּוֹם שַׁבַּת ה' וְשָׁגַג בְּמְלָאכוֹת וְלֹא יָדַע
 שְׁמְלָאכוֹת אֱלוֹי אֲסוּרוֹת אוֹ שִׁידַע שֶׁהֵן אֲסוּרוֹת וְלֹא יָדַע

ה. כסף משנה (ב-ג) כלל גדול אמרו וכו'. משנה ר"פ כלל גדול (דף ס"ו:). ומ"ש או שנשבה והוא קטן לבין העכו"ם או נתגייר והוא בין העכו"ם. שם רב ושמואל ור"י ור"ל ופסק כרב ושמואל וכבר כתבתי הטעם בפ"ב. ויש לתמוה על מ"ש רבינו שנתגייר קטן דאפילו גדול נמי אפשר שלא ידע מצות שבת. וי"ל משום דאם נתגייר גדול ודאי שהודיעוהו מצות שבת אבל גר קטן שמטבילין אותו ע"ד ב"ד א"צ להודיעו. ומ"ש וכל היודע עיקר שבת וכו' וכל היודע שהיום שבת וכו'. שם במשנה. ומ"ש או ידע שהן אסורות ולא ידע שחייבים עליהם כרת. נתבאר בפ"ב: מצאתי כתוב שנשאל ה"ר אברהם בנו של רבינו על לשון זה בשלמא בבא דסיפא לא קשיא לי דהיינו זדון שבת ושגגת מלאכות אלא בבא דרישא לא ידע לה לשבת אלא בעשה ואפ"ה חייב על כל אחת ואחת ואנן לא אשכחן זדון שבת אלא בלאו מדאותביה לר"ל שישגוג בלאו וכרת מהא דתנן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת והוינן בה מניינא למה לי וכו' והיכי משכחת לה בזדון שבת ושגגת מלאכות בשלמא לר"י דאמר כיון ששגג בכרת אע"פ שהזיד בלאו משכחת לה דידע לשבת בלאו אלא לר"ל דאמר עד שישגוג בלאו וכרת דידע לה בשבת במאי ואוקימנא דידע לה בתחומין ואליבא דר"ע ואי ידיעת עשה שמה ידיעה נוקמה כגון שידע לשבת בעשה ולא תידוק מדקאמר ז"ל ולא ידע שמלאכות אלו אסורות אבל יודע הוא במלאכות אחרות שהרי חזר ואמר אפילו עשה הל"ט בהעלם אחת חייב ל"ט חטאות מכלל שידיעת עשה שמה ידיעה ובתחומין ואליבא דר"ע ליכא לאוקומה דלית הלכתא כוותיה ואי אמרת כגון שידע שיש מלאכות אסורות ולא ידע שאלו הל"ט הן האסורות אין זה אלא אבות מלאכות דאלת"ה אמאי לא משכחת לה אלא בתחומין ואליבא דר"ע נוקמה לשגגת מלאכות כגון שלא ידע שאלו הל"ט הן האסורות ומדלא משנינן הכי ש"מ דל"ש הכי ול"ש הכי זדון שבת הוא ולא עוד אלא אפי' תימא דס"ל כר"ע הא לא אזלא אלא כר"ל ובבא דסיפא דקאמר ז"ל או שידע שהן אסורות ולא ידע שחייבים עליהם כרת אתי לר"י דאמר כגון ששגג בכרת

שְׁחִיבִין עֲלֵיהֶן כָּרֶת וְעֹשֶׂה מְלֹאכּוֹת הַרְבֵּה. חֵיב חֲטָאֵת
עַל כָּל אֶב מְלֹאכָה וּמְלֹאכָה. אֶפְלוּ עֹשֶׂה הָאֲרָבָעִים חֲסֵר
אֶחָת בְּהֶעֱלֵם אֶחָת מִבֵּיא שְׁלֵשִׁים וְתִשַׁע חֲטָאוֹת:

עין משפט ד

הרמב"ם הל' שגגות פ"ז ה"א

הַמְשַׁתְּחוּהָ לְעִבּוּדָה זָרָה ^ט וְנִסְף וְקִטְר וְזִבַח בְּהֶעֱלֵם אֶחָת
חֵיב אַרְבַּע חֲטָאוֹת. וְכֵן אִם פָּעַר עֲצָמוֹ לְפָעוֹר וְזָרַק אֶבֶן
לְמַרְקוּלִים בְּהֶעֱלֵם אֶחָת. חֵיב שְׁתֵּים. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזָה
יְהֵא חֵיב עַל כָּל עִבּוּדָה וְעִבּוּדָה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים
בְּשֶׁהִזִּיד בְּעִבּוּדָה זָרָה וְשָׁגַג בְּעִבּוּדוֹת אֵלוֹ. אֲבָל אִם הִזִּיד

אע"פ שהזיד בלאו דאי כר"ל הא אמרת עד שישגוג בלאו וכרת ומייתי לה קרא מאשר תעשינה בשגגה וא"כ ה"ל חדא כר"ל וחדא כר"י. והשיב לעולם ידיעת עשה לא שמה ידיעה ולא פסק אלא כר"י ובבא דרישא לא קשיא שדבריו ז"ל מדוקדקים ולא ידע שמלאכות אלו אסורות ואפשר דידע במלאכות אחרות ודקשיא לך מדאמר בסוף אפילו עשה הארבעים חסר אחת וכו' אבבא דסיפא קאי דאמר או שידע שהן אסורות ולא ידע שחייבין עליהן כרת א"צ ידע לה בתולדות ושגג באבות כולן כגון דידע שהצר בכלי צורה עובר על לא תעשה כל מלאכה שניכרת לו מלאכה זו שהיא מלאכה ושגג באב עצמו שאין המכה בפטיש אסור ולא ניכר לו ענין המלאכה בזו וכן כל כיוצא בזה ולפי זה הפירוק ליכא קושיא אפילו נאמר דאתרי בבי קאי כשאמר אפילו עשה הארבעים חסר אחת. ואפשר לפרק פירוק אחר כדאמרת כגון שידע שיש בה מלאכות אסורות ולא ידע שאלו הם הל"ט ודקשיא לך א"כ אמאי לא פריק הגמרא הכי אליבא דר"ל טעמא דמילתא משום דר"ש ס"ל עד שישגוג בלאו וכרת ולפיכך נסיב הגמרא אליביה מידי דלית ביה כרת כלל דהוא תחומין ואליבא דר"ע, א"צ חדא מגו תרתי אשמעינן ולאן משום דלא פריק בגמרא הכי נימא דכה"ג זדון מלאכות כדאמרת דלעולם אי אפשר שיהיה זדון מלאכות שלפי זה הפירוק המלאכות שידע השבת בהם והם שעלו בדעתו אינם מלאכות כלל דאבות מלאכות ארבעים חסר אחת ותו ליכא ואלו הארבעים חסר אחת שהן מלאכות הרי שגג בהן ולא ידע שהן אסורות לא הן ולא תולדותיהן עכ"ל:

ט. כסף משנה המשתחוה לע"ז וכו'. בפ' ד' מיתות תני ר' זכאי קמיה דר"י זיבח וקיסר וניסך והשתחוה בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת א"ל פוק תני לברא רוב יוסף סבר כר"י ואמרינן בתר הכי דר' אמי ס"ל כר' זכאי ואביי דבתראה הוא פליג עליה הילכך קם לה הלכתא כר"י. ומה שכתב בד"א בשהזיד בע"ז וכו'. שם אמרינן ועשה מאחת מהנה וכו' אחת שהיא הנה זדון ע"ז ושגגת עבודות הנה שהיא אחת שגגת ע"ז וזדון עבודות האי שגגת ע"ז היכי דמי ואסיקנא באומר מותר ואע"ג דבתר הכי אמרינן דלא מצית מוקמת האי קרא בע"ז מ"מ דינא קושטא הוא דזדון ע"ז ושגגת עבודות אינו חייב אלא אחת ושגגת ע"ז וזדון עבודות חייב על כל אחת ואחת:

בַּעֲבֹדוֹת אֱלוֹ וְשָׁגַג בַּעֲבֹדָה זָרָה אֵינוֹ חַיֵּב אֶלָּא חֲטָאת
 אַחַת. כִּי־צַד. יָדַע שֶׁזֶּה עֲבֹדָה זָרָה וְשָׁאוֹר לְעִבְדָּה אֲבָל
 לֹא יָדַע שֶׁהִשְׁתַּחֲוֶיָה וְהִנְסוֹף עֲבָרָה וְהִשְׁתַּחֲוָה וְנִסְף חַיֵּב
 שְׁתֵּי־מִיָּם. יָדַע שֶׁאֵלֹו עֲבֹדוֹת הֵן וְאָסוֹר לְעַבֵּד בָּהֶן לְאֵל
 אֲחֵר וְלֹא יָדַע שֶׁזֶּה עֲבֹדָה זָרָה לְפִי שְׂלֵא הִיָּתָה שֶׁל כֶּסֶף
 וְזָהָב וְעָלָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁאֵין קְרוֹיִין עֲבֹדָה זָרָה אֶלָּא שֶׁל
 כֶּסֶף וְזָהָב וְעִבְדָּה בְּכָל הָעֲבֹדוֹת אֵינוֹ חַיֵּב אֶלָּא חֲטָאת
 אַחַת:

דף ג:

עין משפט א

הרמב"ם הל' שגגות פ"ז ה"ב

עיינ לעיל דף ג. עין משפט ג

הרמב"ם הל' שגגות פ"ב ה"ו

כָּל הַמְּחַיֵּב חֲטָאת קְבוּעָה עַל שְׁגָגָתוֹ וְעָשָׂה בְּשִׁגְגָה
 וְנוֹדַע לוֹ אַחֵר שֶׁחֲטָא אָף עַל פִּי שְׂלֵא הִיָּתָה לוֹ יְדִיעָה

י. כספ משנה כל המחוייב חטאת קבועה על שגגתו וכו' כיצד תינוק שנשבה לבין העכו"ם וכו'. בר"פ כלל גדול (דף ס"ח:): רב ושמואל דאמרי תרווייהו אפי' תינוק שנשבה בין העכו"ם וכו' כהכיר ולבסוף שכח דמי וחייב ור"י ור"ל דאמרי תרווייהו דוקא הכיר ולבסוף שכח אבל תינוק שנשבה בין העכו"ם וכו' פטור ופסק כרב ושמואל והטעם משום דבגמרא אותבינן על ר"י ור"ל מברייתא ושני אמרי לך ר"י ור"ל לאו מי איכא מונבז דפטר אנן דאמרינן כמונבז ומשמע ליה ז"ל דאין לפרש דר"י ור"ל סברי דהלכה כמונבז אלא ודאי לא באו לומר אלא דאיכא מאן דסבר הכי אבל לענין הלכה כרבנן ס"ל. ועי"ל דכי אמרו ר"י ור"ל האי מימרא לא הוה שמיע להו פלוגתא דמונבז ורבנן והווי אמרי הכי מסברא וכי אותיבו עלייהו מברייתא דמונבז ורבנן דחקו עצמם לומר אנן דאמרינן כמונבז כי היכי דלא ליסלקו בתיובתא אבל לענין הלכה בתר דשמעו ברייתא דפלוגתא דמונבז ורבנן ודאי דלימרו הלכה כרבנן ואע"ג דאמרינן התם ורבנן שגגה במאי ר' יוסי אמר כיון ששגג בכרת וכו' ור"ל אמר עד שישגוג בלאו וכרת דמשמע דהווי ידעי פלוגתא דמונבז ורבנן י"ל דהאי בתר דשמעו ברייתא דפלוגתא דמונבז ורבנן כי אותיבו עלייהו מינה אבל מעיקרא לא הוה

בַּתְּחִלָּה שָׁנָה חֲטָא הוּא הָרִי זֶה חֵיב חֲטָאת. כִּי־צַד. תִּינוּק
 שְׁנֵשְׁבָה לְבֵין הָעֶכוּ"ם וְגָדַל וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה הֵם
 יִשְׂרָאֵל וְלֹא דָתָם וְעָשָׂה מְלָאכָה בְּשִׁבְתָּ וְאָכַל חֶלֶב וְדָם
 וְכִיּוֹצֵא בָהֶן. כְּשִׁיּוֹדֵעַ לוֹ שֶׁהוּא יִשְׂרָאֵל וּמִצְוָה עַל כָּל
 אֱלוֹ חֵיב לְהִבִּיא חֲטָאת עַל כָּל עֲבֻרָה וְעֲבֻרָה. וְכֵן כָּל
 כִּיּוֹצֵא בָזֶה:

עין משפט ב הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ח ה"ה

הַשּׁוֹחֵט קִדְשִׁים וְהֶעֱלָם בַּחוּץ חֵיב שְׁתֵּים כ. אַחַת עַל
 הַשְּׁחִיטָה וְאַחַת עַל הָעֲלִיָּה. שְׁחַט בַּפְּנִים וְהֶעֱלָה בַּחוּץ
 חֵיב עַל הָעֲלִיָּה. וְכֵן אִם שְׁחַט בַּחוּץ וְהֶעֱלָה בַּפְּנִים חֵיב
 עַל הַשְּׁחִיטָה:

עין משפט ג הרמב"ם הל' עבודה זרה פ"ג ה"ג

וְאַזְהָרָה שֶׁל עֲבוֹדוֹת אֱלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָהֶן הוּא מַה שְּׁכָתוּב
 (שְׁמוֹת כ-ה) 'וְלֹא תַעֲבֹדֵם'. בַּמָּה דְבָרִים אֲמוּרִים בְּשָׂאָר
 עֲבוֹדוֹת ל חוץ מִמִּשְׁתַּחֲוִיָּה וְזוֹבַח וּמִקְטִיר וּמִנְסֹךְ. אֲבָל

שמיע להו, ומזה קצת ראייה לומר דלענין דינא ס"ל דהלכה כרבנן מדאיפליגו בפירושא דמילתייהו:

כ. כסף משנה השוחט קדשים והעלם בחוץ חייב שתיים וכו'. משנה שם (דף ק"ז) וכתנא קמא. ומה שכתב שחט בפנים והעלה בחוץ חייב על העליה וכן אם שחט בחוץ והעלה בפנים חייב על השחיטה. שם במשנה:

ל. כסף משנה בד"א בשאר עבודות וכו'. משנה שם אחד העובד ואחד המזבח ואחד המקטר ואחד המנסך ואחד המשתחוה ואמרין בגמרא דהכי קאמר אחד העובד כדרכה ואחד המזבח ואחד המקטר ואחד המנסך ואחד המשתחוה ואפילו שלא כדרכה ולחשוב נמי זורק אמר אביי זורק היינו מנסך דכתיב בל אסיך נסכיהם מדם כלומר דזריקת דם קרייה ניסוך. ותניא נמי התם זובח לאלהים יחרם בזובח לעבודת כוכבים הכתוב מדבר אין לי אלא בזובח מקטר ומנסך מנין ת"ל בלתי לה' לבדו כל העבודות כולם לשם המיוחד לפי

הַעֹבֵד בְּאַחַת מֵעֲבוֹדוֹת אֵלוֹ לְאַחַד מִכָּל מִיַּי עֲבוֹדַת
 כּוֹכְבִים חֵיב וְאֵף עַל פִּי שְׂאִין דְּרָךְ עֲבוֹדָתוֹ בְּכָךְ. פִּיֶּצֵד.
 הָרִי שְׁנִסְךָ לְפִעוֹר אוֹ שְׁזַבַּח לְמִרְקוּלִים חֵיב שְׁנִאֲמַר
 (שמות כב-יט) 'זִבַּח לְאֱלֹהִים יִחָרֵם בְּלִתִּי לֵה' לְבַדּוֹ.
 זְבִיחָהּ בְּכָלֵל עֲבוֹדָהּ הִיָּתָה וְלָמָּה יֵצֵאת לֹמַר לָךְ מֵה
 זְבִיחָהּ מִיַּחַדָּת שְׁעוֹבְדִין בָּהּ לְשֵׁם וְחֵיב הַזּוֹבַח לֵאל אַחַר

שיצתה זביחה לידון בעבודות פנים מנין לרבות השתחואה ת"ל וילך ויעבוד וישתחו להם וסמך ליה והוצאת את האיש ההוא וכו' עונש שמענו אזהרה מנין ת"ל כי לא תשתחוה לאל אחר יכול שאני מרבה המגפף והמנשק ת"ל זובח זביחה בכלל היתה ולמה יצאת להקיש אליה ולומר לך מה זביחה מיוחדת שהיא עבודת פנים וחייבים עליה מיתה אף כל שהיא עבודת פנים חייבים עליה מיתה יצתה השתחוויה לדון בעצמה יצתה זביחה לידון על הכלל כולו, ופירש"י זובח לאלהים כל אלהים במשמע ואפילו שלא כדרכה מדלא כתביה בלשון עבודה עובד לאלהים בזביחה יחרם ש"מ אפילו אינה עבודה שלו קאמר. בלתי לה' לבדו ונטל כל העבודות מלעבדה בהם ונתנם לשם המיוחד ומשמע דאכל עבודות הראויות לה' קאמר. לפי שיצתה זביחה ללמד על הכלל כולו ואין הכלל הזה מחייב אלא עבודה הדומה לזיבוח שהיא עבודת פנים ומהשתא לא נפקא לך דליחייב אהשתחואה שלא כדרכה דלאו עבודה היא בפנים מנין לרבות השתחואה ת"ל וכו' יכול שאני מרבה דנימא השתחואה שיצתה מן הכלל ללמד על הכלל כולו יצאה דמה השתחואה מיוחדת שהיא דרך כבוד וחייב עליה אף שלא כדרכה אף כל שהיא דרך כבוד כגון אלו חייב ת"ל זובח ואם השתחואה ללמד על הכלל באת למה פרט לך זביחה הלא דרך כבוד היא ומהשתחואה נפקא אלא זביחה באה ללמד על כל הנכללות עמה ומה זביחה מיוחדת עבודת פנים ומשום דהשתחואה לא נפקא לך מהכא לחיובא הוצרכה השתחואה לחזור ולצאת כדי לדון בעצמה לבדה שיתחייבו עליה ואע"פ שאין חייבים על כיוצא בה. וביאור לשון רבינו כך הוא הרי שנסך לפעור וכו' חייב שנאמר זובח לאלהים יחרם בלתי לה' וכו' משמע דאכל עבודה הראויה לה' מיחייב אם עבד בה לכוכבים אע"פ שאינה מיוחדת לה ואין אנו דורשין מבלתי לה' לחייב על כל עבודה שהיא דרך כבוד מדלא כתב עובד לאלהים יחרם וכתב זובח לומר דוקא דומיא דזביחה שהיא עבודת פנים נמצא דממלת זובח מרבינן שאר עבודות פנים וממעטינן שאינן עבודת פנים אע"פ שהם דרך כבוד וה"ק מכיון שלא נתרבו הזובח לאלהים אלא עבודות שהם מיוחדין להשי"ת מנין לרבות השתחואה שאינה מעבודת פנים לכך נאמר לא תשתחוה להם וכו' וגמר מלכתוב זביחה והשתחואה היוצאות מהכלל זביחה ללמד על כל הכלל והשתחואה ללמד על עצמה וחזר ופירש הכלל הלמד מזביחה וזה שאמר וה"ה למקטיר ומנסך ולא תקשה לך למה אינו מונה גם זורק דבכלל מנסך הוא. זה יישוב לשון רבינו וכבר נתבאר כן בגמרא שכתבתי. ודע שיש טעות בנוסחתנו שכתוב בהם וזורק ומזבח אחד הוא וטעות הוא שנפל בספרים אלא כך צריך לגרוס וזורק ומנסך אחד הוא כמו שאמרו בגמרא, וכן מצאתי בנוסחא מדוייקת. וא"ת אמאי לא מני נמי מקבל ומולק שהם עבודות פנים י"ל דמולק היינו זובח ומקבל לאו עבודה היא אלא אם זרק דכי מקבל הדם לא מוכח מילתא דפליח לה וזורק הא אמרינן דבכלל ניסוך הוא:

סְקִילָה עָלֶיהָ בֵּין הַיְתָה דֶּרֶךְ עֲבוֹדָתוֹ בְּזִבְיָהּ אוֹ אֵינָהּ
 בְּזִבְיָהּ. אֵף כָּל עֲבוֹדָה שֶׁהִיא מִיְחָדָת לַשֵּׁם אִם עָבַד בָּהּ
 לְאֵל אַחֵר בֵּין שֶׁהַיְתָה דֶּרֶךְ עֲבוֹדָתוֹ בְּכָךְ בֵּין שֶׁאֵינָהּ בְּכָךְ
 חֵיב עָלֶיהָ. לְכָךְ נֶאֱמַר (שמות לד-יד) 'לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל
 אַחֵר' לְחֵיב עַל הַשְׁתַּחֲוֶיָה אֲפֹלוֹ אֵין דֶּרֶךְ עֲבוֹדָתוֹ בְּכָךְ.
 וְהוּא הַדִּין לְמִקְטָר וּמְנִסֵּךְ. וְזוֹרֵק וּמְנִסֵּךְ אֶחָד הוּא:

עין משפט ד

הרמב"ם הל' שגגות פ"ז ה"א

עין לעיל דף ג. עין משפט ד